

Maj 2019

MÅNADSRAPPORT MAJ

Socialnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Förvaltningsberättelse.....	4
Ekonomi.....	4
<i>Resultat .....</i>	<i>4</i>
<i>Investeringar .....</i>	<i>11</i>
Personal.....	12
<i>Antal anställda .....</i>	<i>12</i>
<i>Hälsa och arbetsmiljö.....</i>	<i>12</i>

Sammanfattning

Socialnämndens uppdrag är i huvudsak kommunfinansierat med undantag för resultatenheterna tolkförmedlingen och tillståndsenheten som är avgiftsfinansierade samt flyktingverksamheten som i huvudsak finansieras av statsbidrag.

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på -31,2 mnkr, vilket är detsamma som förra månaden. Prognosen är ett netto av underskott från kommunfinansierade verksamheter på -35,7 mnkr och överskott från flyktingverksamheter på +4,5 mnkr. Prognostiserat underskott för kommunfinansierade verksamheter förklaras av underskott från köpt vård på -32 mnkr, underskott från försörjningsstöd på -1,5 mnkr och merkostnader för nya lokaler för cirka 45 medarbetare som flyttat från bland annat Kristallen på -2,2 mnkr. Nämndens resultatenheter prognostiserar ett överskott på +4,5 mnkr. Överskottet återfinns inom flyktingverksamheten där underskott inom delverksamheten ensamkommande barn och unga på -28,5 mnkr balanseras mot överskott inom delverksamheten nyanlända vuxna och familjer på +33 mnkr.

En stor utmaning för socialnämnden är det effektiviseringskrav med bibehållen kvalitet i verksamheten som nämnden har uppdrag att förverkliga. Ett omfattande utredningsarbete av hela socialpsykiatrin har inletts genom bland annat en analys av målgrupper och deras behov. En effekt av det är att verksamheten kommer att styras mot färre gruppboenden till förmån för boendestöd i öppna former. Redan under våren har kraftfulla åtgärder vidtagits genom stängning av ett gruppboende och avbeställning av nybyggnation av ett boende. Den omedelbara effekten av stängningen är 2,3 mnkr. Vakansprövning av två tjänster tillkommer med 0,8 mnkr. Detta plus tidigare genomförda åtgärder innebär att årets effektivisering i princip är i hamn. Tillkommer att cirka 50 mnkr på finansförvaltningen inte behövs för investering och drift av ett nytt boende.

I enlighet med KS-beslut 181205 har idéburet offentligt partnerskap för Kompassen med Ohana förlängts, vars finansiering på 0,9 mnkr skulle ske via byggbonusen. Socialnämnden har i prognosen inte tagit hänsyn till utebliven byggbonusen 2019. Det är tänkbart att nämnden kommer visa ett befarat underskott på 0,9 mnkr gällande Kompassen i delårsrapport augusti.

Förvaltningsberättelse

Ekonomi

Resultat

(Mnkr)	Utfall maj	Budget maj	Avvikelse maj	Helårsbudget 2019	Helårsprognos 2019	Helårsavvikelse 2019
Intäkter	100,7	88,1	12,7	208,9	214,6	5,7
Kostnader	-361,5	-338,1	-23,4	-782,7	-819,7	-36,9
Avskrivningar	-0,7	-0,8	0,1	-1,9	-1,8	0,2
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-261,5	-250,8	-10,6	-575,7	-606,8	-31,1
Finansiella kostnader	-0,1	0	-0,1	0	-0,1	-0,1
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-261,5	-250,8	-10,7	-575,7	-606,9	-31,2
Kommunbidrag	250,8	250,8	0	575,7	575,7	0
RESULTAT	-10,7	0	-10,7	0	-31,2	-31,2

Analys av resultatet

Periodens resultat

Kommunfinansierade verksamheter

Kommunfinansierade verksamheters underskott för perioden januari-maj är -14,8 mnkr. Underskott för externt köpt vård är -16,8 mnkr och underskott för försörjningsstöd är -1 mnkr.

Periodens utfall (mnkr)	Utfall januari-maj	Budget januari-maj	Avvikelse januari-maj
Ledning, stab och gemensamt	-24,0	-24,6	0,6
Barn, unga och familjestöd	-83,7	-77,3	-6,4
Vuxen	-85,4	-79,5	-5,9
Socialpsykiatri	-64,1	-61,0	-3,1
Nettokostnad	-257,2	-242,4	-14,8

Resultatenheter

Resultatenheterna visar totalt ett överskott på +4,1 mnkr för perioden januari-maj. Överskott från flyktingverksamheterna är +2,6 mnkr och övriga resultatenheters överskott är +1,5 mnkr som beror på att merparten av tillsynsavgifterna för det första halvårets är bokade i maj.

Utfall delverksamhet (mnkr)	Utfall januari-maj	Budget januari-maj	Avvikelse januari-maj
Ensamkommande barn	-20,0	-7,6	-12,4
Vuxna och familjer	14,4	-0,6	15,0
Summa flykting	-5,6	-8,2	2,6
Tolkförmedlingen	0,3	0	0,3
Tillståndsenheten	1,1	-0,1	1,2

Prognos

Kommunfinansierade verksamheter

Kommunfinansierade verksamheter

Nämndens kommunfinansierade verksamheter prognostiserar ett underskott på -35,7 mnkr, vilket förklaras av underskott från externt köpt vård på -32 mnkr, underskott från försörjningsstöd på -1,5 mnkr och merkostnader för nya lokaler (Bytaregatan) på -2,2 mnkr. Prognosen har förändrats sedan föregående månad med totalt -4,5 mnkr, förändringarna finns inom köpt vård och försörjningsstöd.

Prognos	Externt köpt vård	Försörjningsstöd, utbetalningar	Övrigt	Nettokostnad/nettointäkt
Ledning, stab och gemensamt	0	0,0	-2,2	-2,2
Barn, unga och familjestöd	-11,0	1,0	0,0	-10,0
Vuxna	-13,0	-2,5	0,0	-15,5
Socialpsykiatri	-8,0	0,0	0,0	-8,0
Summa	-32,0	-1,5	-2,2	-35,7

Externt köpt vård

De prognostiserade nettokostnaderna för externt köpt vård beräknas till -32 mnkr för året. Det är ett ökat underskott på sammanlagt -3 mnkr jämfört med föregående prognos.

Inom verksamhetsområde barn, unga och familjestöd beräknas kostnaderna öka med -2 mnkr. De största avvikelserna finns inom placeringsformen stödboende och institutionsplaceringar. Förklaringen är flera nya placeringar bland annat för unga personer med missbruk som inte tidigare varit kända samt några förlängningar av befintliga placeringar. En placering inom placeringsformen stödboende(16-20 år) har tillkommit som förändrar prognosen med cirka -0,7 mnkr. Gällande placeringar på institution har flera kostsamma placeringar tillkommit som förändrar prognosen med cirka -1,3 mnkr. Bland dessa nya placeringar finns en familjeplacering för fyra personer och två LVU-placeringar.

Prognostiserade kostnader för köpt vård inom verksamhetsområde socialpsykiatri ökar med -1 mnkr mot månadsrapporten i april. Förklaringen är en ny placering som förändrar prognosen med -0,7 mnkr och lägre intäkter som förändrar prognosen med -0,3 mnkr.

Det råder viss prognososäkerhet gällande köpt vård inom verksamhetsområde vuxen. Innevarande prognos utgår från att kostnaderna kommer vara lägre andra halvåret än vad de varit hittills. Historiskt sett, med undantag för år 2018, är kostnaderna vanligtvis lägre under hösten/vintern. Nämnden följer kostnadsutvecklingen för att utesluta att det rör sig om ett trendbrott och avvaktar således med att förändra prognosen.

Externt köpt vård i mnkr	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse 2019
Egenavgifter och Momsersättning	9,4	10,7	1,3	9,5	11,4	1,4
Kostnad (brutto)	-115,0	-141,6	-26,6	-117,1	-151,0	-33,9
Nettokostnad	-105,6	-130,9	-25,3	-107,5	-139,6	-32,0

Försörjningsstöd, utbetalningar

Kostnader för försörjningsstöd (utbetalningar) efter avdrag för bidrag och återbetalningar prognostiseras till 139,6 mnkr eller ett underskott på -1,5 mnkr. Tidigare prognoser för försörjningsstöd har varit en ekonomi i balans. Tidigare perioders underskott har varit relativt små. För perioden januari-maj är underskottet -1 mnkr. Generellt sett är trenden ett ökat behov av försörjningsstöd samtidigt som insatser för att minska kostnader för hotell och vandrahem visar goda resultat. Det går inte att se någon tydlig orsak till ökningen. Genomgång av inkommande ärenden visar att det varit ett relativt jämnt inflöde av nya ärenden där merparten har en komplicerad situation och står långt från arbetsmarknaden. Nämnden kommer aktivt följa utvecklingen under sommaren för en grundligare analys i samband med delårsrapporten men utifrån periodens utfall justeras prognosen för försörjningsstödet.

Utbetalt belopp för perioden (januari-maj) var i snitt 9,8 mnkr per månad, vilket är 0,2 mnkr högre än snittet mellan jan-april eftersom utfallet i maj är 10,5 mnkr. Historiskt sett är maj en dyr månad. Genomsnittet för samma period 2018 var 0,4 mnkr lägre. Antal hushåll med försörjningsstöd för perioden (januari-maj) var i snitt 964 per månad, vilket är en ökning med 37 hushåll i snitt jämfört med snittet för helår 2018. Snittet för antal hushåll för motsvarande period (januari-maj) 2018 var 910 hushåll per månad. Utbetalt belopp per hushåll och månad för perioden var i snitt 10,1 tkr för perioden (januari-maj), att jämföra med 10,0 tkr i snitt per hushåll och månad för helåret 2018.

Försörjningsstöd utbetalningar	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse 2019
Bidrag, återbetalningar	3,4	3,6	0,2	3,4	3,7	0,2
Utbetalningar (brutto)	-114,6	-111,6	3,0	-115,5	-117,2	-1,7
Nettokostnad	-111,1	-108,0	3,1	-112,1	-113,6	-1,5

Resultatenheter

Tolkförmedlingens och tillståndsenhetens ekonomier prognostiseras vara i balans. Flyktingverksamhetens ekonomi prognostiserar ett överskott på +4,5 mnkr som är ett netto av underskott på -28,5 mnkr från delverksamheten ensamkommande barn och ett överskott på +33 mnkr från delverksamheten nyanlända vuxna och familjer.

Flyktingverksamheten

Flyktingverksamheten finansieras i huvudsak av statsbidrag men statsbidragen för delverksamheten ensamkommande barn är inte tillräckliga för en ekonomi i balans. Verksamheten är kommunfinansierad med 11,8 mnkr (nyanlända vuxna och familjer 0,5 mnkr och ensamkommande barn 11,3 mnkr, varav 10 mnkr är en tillfällig förstärkning 2019).

Nettokostnader (mnkr)	Budget 2018	Bokslut 2018	Avvikelse 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse 2019
Ensamkommande barn	-24,2	-61,1	-36,9	-11,3	-39,8	-28,5
Nyanlända vuxna och familjer	-6,4	21,8	28,2	-0,5	32,5	33,0
Summa flyktingverksamheter	-30,6	-39,3	-8,7	-11,8	-7,3	4,5
Tolkförmedlingen	0	-0,4	-0,4	0	0	0
Tillståndsenheten	0	0,2	0,2	0	0	0

Ensamkommande barn

Prognostiserat underskott för delverksamheten är -28,5 mnkr, vilket är +4,5 mnkr lägre underskott än tidigare. Den positiva förändringen förklaras delvis av att regeringen tillfört 195 miljoner kronor i tillfälligt bidrag för att ensamkommande unga ska kunna bo kvar i kommunen under asylprocessen. För Lund innebär det +2,3 mnkr och en finansiering av de lokaler som målgruppen nyttjar samt en förlängning av verksamheten andra halvåret, förutsatt att socialnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag. Den andra förklaringen är att hittills har inga intäkter från egenbosatta ungdomar ingått i nämndens prognoser, då dessa inte kan beräknas tillförlitligt. Försvårande omständigheter är att nämnden saknar information om kommunens flyttnetto för gruppen, om de egenbosatta erhåller studiemedel eller om det har skett familjeanknytningar. Trots att information om egenbosatta ännu inte erhållits är det högst sannolikt att ersättning kommer utgå och prognosen justeras med +2,2 mnkr, vilket motsvarar i snitt 8 egenbosatta per månad.

Gränsen för ersättning vid SoL-placeringar där det finns behandlingsbehov motsvarande LVU är oklar. Migrationsverket har meddelat ytterligare avslag på sökt ersättning, vilka kommer överklagas. Meddelade beslut tyder på att Migrationsverket är allt striktare i sin bedömning gällande ersättning för SoL-placeringar där det finns behandlingsbehov motsvarande LVU. Således har nämnden ekonomiskt omvärderat antagandena avseende ersättning för köpt vård. Enligt försiktighetsprincipen ingår endast ersättning för LVU-placeringar i årets intäktsprognos, vilket ger en intäktsminskning. Det är dock troligt att Migrationsverket meddelar bifall för vissa SoL-placeringar som ger en positiv effekt i

kommande prognoser. Detsamma gäller eventuellt bifall i de ärenden som överklagats. Totalt sett är intäktsprognosen för köpt vård oförändrad mot tidigare prognoser eftersom beskrivna intäktsminskning möts av högre intäkter från tidigare år.

Prognostiserat underskott förklaras av inte tillräckliga statsbidrag. Beräkningarna, som ligger till grund för det statliga ersättningssystemet för delverksamheten Ensamkommande barn, utgår från att betydligt fler ungdomar bor i egna lägenheter än vad som är möjligt att åstadkomma i Lund. Vidare medger ersättningssystemet endast ersättning för köpt vård som avser LVU eller LVU-liknande vård. Årets underskott förklaras också av att antal ensamkommande barn och unga minskar i högre takt än vad som gått att förutse. Åtgärder för att ställa om verksamheten till färre antal barn och unga har vidtagits. Den ekonomiska effekten är lägre intäkter och delvis lägre kostnader samt ökade kostnader för att ställa om verksamheten.

Pågående omställning av verksamheten har lett till att två stödboende och ett HVB-boende har stängts i år, och ytterligare ett HVB-boende kommer stänga under hösten. All planering bygger på att ungdomarna i målgruppen blir äldre och deras behov kartlagts. I dagsläget har flyktingverksamheten kostnader på 3,3 mnkr för tomma lokaler som nämnden önskar avropa från KS reserverade medel.

Tabell: Antal ensamkommande barn och unga som budgeten utgår från

	Budget 2019	Prognos (maj)
Antal barn/ unga 31/12 2019	92	69

Nyanlända vuxna och familjer

Delverksamheten nyanlända vuxna och familjer är sedan flera år kommunbidragsfinansierad med 0,5 mnkr. Prognostiserat överskott är +33 mnkr, överskottet beror på lågt budgeterade intäkter samt höjd ersättningsnivå för 2019.

Prognosen för försörjningsstöd har försämrats jämfört mot föregående månad och kostnaderna prognostiseras ge ett underskott på -4 mnkr på helåret. Underskottet beror på att antalet hushåll är högre än budgeterat. För januari-maj var antal hushåll med försörjningsstöd i genomsnitt 200 per månad, att jämföra med budgeterade 155 hushåll per månad. Utbetalningar för januari-maj var i snitt 12,1 tkr per hushåll, att jämföra med budgeterade 12 tkr.

Åtgärder vid avvikelse

Det bör noteras att individ och familjeomsorgen i Lunds kommun har låga standardkostnader, det vill säga kommunens kostnader i relation till den statistiskt förväntade kostnaden. I lämnad prognos ingår åtgärder som minskar årets prognostiserade underskott.

Ett ambitiöst arbete pågår att möta ett under flera år ökande inflöde av ärenden med ändamålsenliga arbetssätt och metoder.

För att minska årets underskott för externt köpt vård, utvecklar nämnden insatser utifrån en genomförd missbruksutredning. Det handlar om att styra över från köpt vård till att på ett tidigt stadium kunna erbjuda intern öppenvård. Insatserna avser att möta ökat inflöde för året och därefter bidra till minskade kostnader för externt köpt vård. Planering av olika boendelösningar kopplat till missbruksvård har påbörjats. Just avsaknad av adekvata boendelösningar är kostsamma för nämnden.

Ett internt stödboende för unga med social problematik har startats för att minska behovet att köpa stödboendeplatser.

Inom flyktingverksamheten har ett stort omställningsarbete skett inom delverksamheten ensamkommande barn. Antalet HVB-boenden och stödboende har kontinuerligt minskats i relation till antal barn.

Försörjningsstödet visar för första gången på länge på ett underskott. Under flera år har ett framgångsrikt arbete skett med inriktning på hushåll med mycket långvarigt försörjningsstöd och ohälsa. Det har lett till att denna grupp har minskat med cirka 100 hushåll under perioden 2016-2018, vilket motsvarar en kostnadsminskning med cirka 10 mnkr per år. Under 2019 har behovet av försörjningsstöd generellt sett börjat öka och orsakerna analyseras för strategier och åtgärder.

En viktig faktor för att minska kostnadsbilden är effektiviseringskravet på 1,5% eller 6,75 mnkr, enligt EVP 2019-2020. Nämndens inriktning är att effektiviseringarna i huvudsak ska ske inom verksamhetsområde socialpsykiatri som 2019 har ett effektiviseringskrav på 3,9 mnkr. Resterande del är redan löst genom åtgärder 2018.

En genomgripande utredning av hela socialpsykiatrin har startat för möjliga och hållbara åtgärder för bibehållen kvalitet till lägre kostnader. Inledningsvis har målgruppernas behov kartlagts och detta innebär att insatser i högre utsträckning kommer att styras mot boendestöd i öppna former i stället för gruppboende. Under våren har ett gruppboende stängts, vilket innebär en nettoeffekt på 2,3 mnkr lägre kostnader 2019. Utöver det har vakansprövning av tjänster skett med en nettoeffekt på 0,8 mnkr. Omställningen medför behov av att förstärka boendestödet med 5 tjänster fördelat över år 2020-2021. Nettoeffekten för 2020 beräknas i dagsläget till 3,1 mnkr.

Utredningen innehåller många olika delar vars effekter ännu inte kan beräknas, utan nämnden avser att återkomma med redovisningar i takt med att deluppdrag blir klara.

Ytterligare ett resultat av pågående effektiviseringsarbete är minskade investeringsutgifter och driftskostnader för kommunen genom att nämnden återtagit beställning av nytt gruppboende. Den ekonomiska effekten för kommunen är minskade investeringsutgifter på cirka 40 mnkr samt uteblivna driftskostnader på upp till 10,5 mnkr.

Investeringar

Investeringsredovisning

(Mnkr)	Utfall maj	Helårsbudget 2019	Helårsprognos 2019	Helårsavvikelse 2019
Inventarier, fordon	-0,6	-3,5	-2	1,5

Analys av investeringar

Periodens investeringar

Under perioden januari-maj har mindre inköp gjorts för 0,6 mnkr som avser inköp av möbler och IT utrustning. Inköpen avser främst inköp av skärmar och arbetsmöbler till nämndens nya lokaler (Bytaregatan).

Prognos

Socialnämnden beräknar att disponera 2019 års anslag på 2 mnkr för mindre investeringar i inventarier med mera.

Nämnden har återtagit beställning av nytt gruppboende inom socialpsykiatri (Tornsvalan i Veberöd) med 12-14 platser. Investeringsanslaget på 1,5 mnkr kommer därmed inte att disponeras.

Personal

Antal anställda

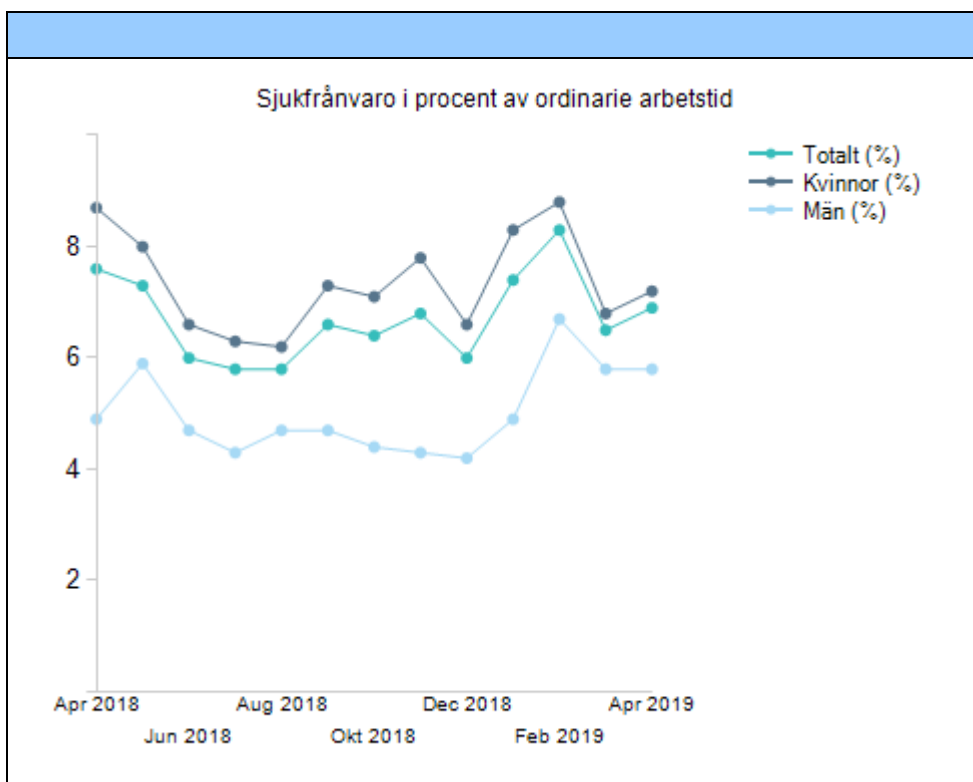
Antal anställda	Antal anställda 1 maj 2019	Antal anställda årsskiftet 18/19	Antal anställda 1 maj 2018	Antal anställda 1 maj 2017
Anställda kvinnor totalt	477	483	496	524
Anställda män totalt	166	168	180	190
Antal anställda totalt	643	651	676	714

Antalet anställda totalt visar en minskning med 8 medarbetare sedan årsskiftet och en minskning med 33 medarbetare de senaste 12 månaderna.

Sett över en tvåårsperiod har antalet medarbetare minskat med 71 personer eller 9,95 %. Förklaringen är att ett antal boenden inom verksamhetsområde flykting har stängts under perioden.

Hälsa och arbetsmiljö

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid, utveckling

Sjukfrånvarons förändringar

Sjukfrånvaron har minskat med 0,5% jämfört med samma period föregående år. Kvinnornas sjukfrånvaro har minskat under perioden medan männens sjukfrånvaro har ökat en aning. Socialförvaltningen har under perioden fokuserat på att öka kunskaper för och ta fram verktyg till chefer för ett mer aktivt arbete med att minska både kort- och långtidssjukfrånvaron. Detta går också i linje med kommuns prioriterade mål.